

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:
ΤΗΛΕΦΩΝΟ:
E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης».
--

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου « Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης» αποτελείται από τρία μέρη και συνολικά 141 άρθρα. Το πρώτο μέρος ρυθμίζει τη διέλευση προσώπων από τα σύνορα και τη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια. Το δεύτερο μέρος περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με τις άδειες διαμονής που χορηγούνται στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ (οδηγίες της ΕΕ) και λοιπές εθνικές διατάξεις για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των ενσωματούμενων ρυθμίσεων του δικαίου της ΕΕ. Το τρίτο μέρος περιέχει ρυθμίσεις για την κοινωνική ένταξη, αλλά και ρυθμίσεις οργανωτικού χαρακτήρα, καθώς και μεταβατικές και λοιπές διατάξεις.

Το πρώτο μέρος του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης αποτελείται από 8 κεφάλαια και περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως 31. Το πρώτο κεφάλαιο περιέχει γενικές διατάξεις (άρθρα 1 και 2). Το δεύτερο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις για τη διαδικασία εισόδου και εξόδου από τη χώρα (άρθρα 3 έως 5). Το τρίτο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με το δικαίωμα διαμονής και τις προβλεπόμενες διοικητικές διατυπώσεις (άρθρα 6 έως 10). Το τέταρτο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με τη διαμονή για εργασία και άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας (άρθρα 11 έως 18). Το πέμπτο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς και άλλους λόγους (άρθρα 19 έως 21). Το έκτο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις κυρώσεις (άρθρα 22 έως 24). Το έβδομο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με την ανάκληση άδειας διαμονής και τις διαδικαστικές εγγυήσεις (άρθρα 25 και 26), ενώ το όγδοο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με υποχρεώσεις υπηρεσιών, υπαλλήλων, συμβολαιογράφων, εργοδοτών, μεταφορέων κ.α. (άρθρα 27 έως 31).

Το δεύτερο μέρος του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης αποτελείται από 6 τμήματα και περιλαμβάνει τα άρθρα 32 έως 128. Το πρώτο τμήμα περιέχει τις ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές, την εθελοντική υπηρεσία και άλλες διατάξεις σύμφωνα με την οδηγία 2004/114 ΕΚ (άρθρα 32 έως 49). Το δεύτερο τμήμα περιέχει τις ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών - θυμάτων εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών σύμφωνα με την οδηγία 2004/81/ΕΚ (άρθρα 50 έως 57). Το τρίτο τμήμα περιέχει ρυθμίσεις για την ειδική διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας σύμφωνα με την οδηγία 2005/71/ΕΚ (άρθρα 58 έως 69). Το τέταρτο τμήμα περιέχει ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών για οικογενειακή σύμφωνα με την οδηγία 2003/86/ΕΚ και ρυθμίσεις για τα μέλη οικογένεια Έλληνα πολίτη (άρθρα 70 έως 88). Το πέμπτο τμήμα περιέχει ρυθμίσεις για το καθεστώς πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες σύμφωνα με την οδηγία 2003/109/ΕΚ της 25^{ης} Νοεμβρίου 2003, καθώς και ρυθμίσεις προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Μαΐου 2011 που τροποποιεί την οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας (άρθρο 89 έως 109). Το έκτο τμήμα περιέχει ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης σύμφωνα με την οδηγία 2009/50/ΕΚ (άρθρο 110 έως 128).

Το τρίτο μέρος του Κώδικα Μετανάστευσης αποτελείται από τρία κεφάλαια και περιλαμβάνει τα άρθρα 129 έως 139. Το πρώτο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις για την κοινωνική ένταξη (άρθρο 129). Το δεύτερο κεφάλαιο περιέχει ρυθμίσεις οργανωτικού χαρακτήρα (άρθρο 130 έως 138). Το τρίτο κεφάλαιο περιέχει μεταβατικές ρυθμίσεις (άρθρο 139).

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμο εισάγεται για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης» (εφεξής «Κώδικας»). Η υιοθέτηση του Κώδικα κατέστη αναγκαία καθώς το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, όπως είναι σήμερα διαμορφωμένο, θεωρείται μεν πλήρες και ανταποκρινόμενο, στις περισσότερες περιπτώσεις, στις ανάγκες των πολιτών τρίτων χωρών, ωστόσο είναι εξαιρετικά διασπασμένο. Οι διατάξεις του βασικού νόμου 3386/2005 έχουν σε μεγάλο βαθμό τροποποιηθεί, συμπληρωθεί ή αντικατασταθεί, ενώ μετά την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων που ενσωματώνουν τις κοινοτικές Οδηγίες, μεγάλες ενότητες άρθρων του έχουν καταργηθεί. Επιπλέον, η πρόβλεψη έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων για τη ρύθμιση ζητημάτων εφαρμογής του νόμου, η οποία αποσκοπούσε στην καλύτερη αποτελεσματικότητα, την ταχύτητα ρύθμισης των θεμάτων και στην ευελιξία, εν τέλει απέβη ιδιαίτερα γραφειοκρατική, αφού στη διάρκεια ισχύος του νόμου εκδόθηκε μεγάλος αριθμός τέτοιων αποφάσεων που προκάλεσε δυσλειτουργίες και μεταβολές στο ήδη υφιστάμενο νομικό πλαίσιο.

Ενόψει των παραπάνω και με διαπιστωμένη επίσης την ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών του θεσμικού πλαισίου, οι οποίες είτε διαπιστώθηκαν κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα είτε οφείλονται σε μεταβολές ή διαφορετική προσέγγιση θεμάτων που ρυθμίζονται ή σχετίζονται με την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας, καθιστούν αναγκαία όχι μόνο την κωδικοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και την έκδοση Κώδικα Μετανάστευσης, αλλά και ορισμένες στοχευμένες και απαραίτητες παρεμβάσεις στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, ώστε να καταστεί περισσότερο ορθολογικό, λειτουργικό και περισσότερο συμβατό με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί.

1.1 Επιδιωκόμενοι στόχοι

Στόχοι των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι οι εξής:

Με τον Κώδικα επιτυγχάνεται α) η συγκέντρωση και συστηματοποίηση των συναφών διατάξεων της μεταναστευτικής νομοθεσίας, γεγονός που συμβάλλει στην ευκολότερη κατανόηση του σχετικού νομικού πλαισίου από τον κάθε ενδιαφερόμενο, στην κατοχύρωση και ενίσχυση δικαιωμάτων, αλλά και στη διευκόλυνση των αρμοδίων υπηρεσιών, β) στοχευμένες παρεμβάσεις που τροποποιούν το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο σε κρίσιμης σημασίας ζητήματα όπως η προώθηση των υπηρεσιών μιας στάσης, η απλοποίηση διαδικασιών και ο περιορισμός του αριθμού των τύπων άδειας διαμονής, οι οποίες μειώνουν το λειτουργικό κόστος των υπηρεσιών, η επανεξέταση των όρων πρόσβασης στην αγορά εργασίας και η καλλιέργεια φιλικού κλίματος για επενδύσεις από πολίτες τρίτων χωρών, η προώθηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν μακροχρόνια στην Ελλάδα και η υιοθέτηση ενός ειδικού ευνοϊκού καθεστώτος διαμονής για τη «δεύτερη γενιά».

Ειδικότερα:

Ο Κώδικας Μετανάστευσης έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις αρχές, διαδικασίες και μέσα καλής νομοθέτησης όπως προβλέπει ο ν. 4048/2012 (ΦΕΚ Α'34), ιδίως όσον αφορά την ταξινόμηση των ισχυουσών διατάξεων και την απαλοιφή εκείνων που έχουν απολέσει πλέον το αντικείμενο εφαρμογής τους. Στον Κώδικα ενσωματώνονται οι ρυθμίσεις του ν.3386/2005 και άλλων 19 τροποποιητικών νομοθετικών παρεμβάσεων, 6 προεδρικών διαταγμάτων, ενώ γίνεται προσπάθεια περιορισμού του απαιτούμενου αριθμού εφαρμοστικών υπουργικών αποφάσεων οι οποίες στο πλαίσιο του ν.3386/2005 είχαν φθάσει στον αριθμό των 42.

Σχετικά με τις ουσιαστικές παρεμβάσεις στο πεδίο της υφιστάμενης νομοθεσίας αυτές κινούνται σε τέσσερις άξονες:

Ο πρώτος άξονας αφορά την απλοποίηση των διαδικασιών. Στόχος των παρεμβάσεων είναι η μείωση του λειτουργικού και διοικητικού φόρτου και κόστους, η καλύτερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων και η διευκόλυνση των υπηρεσιών. Αυτό επιτυγχάνεται με την λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης και την απεμπλοκή των δήμων από τη διαδικασία αδειοδότησης της διαμονής, με τη μείωση των τύπων άδειας διαμονής από 50 σε 20, με την αύξηση της διάρκειας της τακτικής άδειας διαμονής από ετήσια σε διετή (αρχική άδεια) και από διετή σε τριετή (ανανέωση), με την αποσαφήνιση των διαδικασιών επίδοσης των διοικητικών αποφάσεων, με την καθιέρωση ειδικής διαδικασίας εκτίμησης των λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας εντός συγκεκριμένης προθεσμίας κ.α.

Ο δεύτερος άξονας αφορά την επανεξέταση των όρων πρόσβασης στην αγορά εργασίας και την καλλιέργεια φιλικού κλίματος για επενδύσεις από πολίτες τρίτων χωρών. Στόχος είναι ο αποτελεσματικότερος και συνολικότερος έλεγχος της αγοράς εργασίας σε συνάρτηση με τις σημερινές συνθήκες και τις πραγματικές ανάγκες επιμέρους κλάδων αλλά και ευρύτερα της εθνικής οικονομίας, αλλά και η υποβοήθηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος φυσικών και νομικών προσώπων με έδρα στο εξωτερικό. Οι παραπάνω στόχοι επιτυγχάνονται με την υιοθέτηση ενός νέου περισσότερο συνεκτικού και ευέλικτου συστήματος μετακλήσεων εργαζομένων το οποίο σχεδιάζεται σε κεντρικό επίπεδο και επιτρέπει στις αρμόδιες εθνικές αρχές να ελέγχουν τη ροή εισόδου νέων μετακαλούμενων εργαζομένων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και ευρύτερα της οικονομίας. Ταυτόχρονα, υιοθετούνται ειδικές και ευνοϊκού χαρακτήρα ρυθμίσεις ταχείας διεκπεραίωσης (fast track) για την είσοδο και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο πραγματοποίησης ξένων επενδύσεων, ενώ επιχειρείται και η τόνωση της εγχώριας κτηματογοράς με τις ρυθμίσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών που αποκτούν ακίνητα στην Ελλάδα ύψους τουλάχιστον 250.000 ευρώ. Στον ίδιο άξονα εντάσσονται τέλος ρυθμίσεις που αποσκοπούν στον περιορισμό της

απώλειας της νόμιμης διαμονής πολιτών τρίτων χωρών που έχουν κατ' αρχήν μακροχρόνια νόμιμη διαμονή στη χώρα και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με στόχο την καταπολέμηση άτυπων μορφών άτυπης απασχόλησης και την αποφυγή πιέσεων για προγράμματα νομιμοποίησης ή επαναφοράς στη νομιμότητα. Αυτό επιτυγχάνεται i) με την αύξηση της χρονικής ισχύος των αδειών διαμονής, η οποία όπως έχει ήδη επισημανθεί συμβάλλει επίσης σημαντικά και στην απλούστευση των διαδικασιών και στην εξοικονόμηση ανθρώπινων και υλικοτεχνικών πόρων και ii) με την αναμόρφωση του πλαισίου που διέπει την ανανέωση της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία και την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας.

Ο τρίτος άξονας αφορά στη μεταβολή των όρων και των προϋποθέσεων πρόσβασης σε μακροχρόνιους τίτλους διαμονής, με στόχο την προώθηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος έναντι των αδειών διαμονής δεκαετούς διάρκειας. Μια άδεια διαμονής, η οποία, πέραν των αυξημένων δικαιωμάτων και της ίσης μεταχείρισης σε σειρά πεδίων της κοινωνικής και οικονομικής ζωής που συνεπάγεται για τους κατόχους της και τον ενταξιακό της προσανατολισμό, παρέχει σε αυτούς και τη δυνατότητα να κάνουν χρήση, εφόσον το επιθυμούν, του δικαιώματος της κινητικότητας και να μεταβούν σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται ιδίως με τους εξής τρόπους:

i) με τη διατήρηση μεν της άδειας δεκαετούς διάρκειας για όσους μακροχρόνια διαμένοντες (δεκαετία νόμιμης διαμονής, κατά την τελευταία δωδεκαετία, στη χώρα) δεν επιθυμούν ή αδυνατούν να αξιοποιήσουν τις προβλέψεις για την άδεια επί μακρόν διαμένοντος, αλλά με την κατάργηση της αυτοδίκαιης ανανέωσής της. Στο πλαίσιο αυτό η ανανέωση της άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας μπορεί πλέον να διενεργείται κατ' αρχήν μόνο με τους όρους και τις διαδικασίες της άδειας του επί μακρόν διαμένοντος. Εάν δεν πληρούνται οι συγκεκριμένοι όροι, ο πολίτης τρίτης χώρας, μεταπίπτει σε καθεστώς τριετούς διαμονής, εφόσον, σε κάθε περίπτωση πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αποδεικνύουν ότι είναι οικονομικά ενεργός, συνεχίζει να διαμένει στην Ελλάδα και δεν αποτελεί υπέρμετρο βάρος για τα εθνικά συστήματα υγείας και πρόνοιας και

ii) Με την καθιέρωση τεκμηρίων πλήρωσης των όρων ένταξης από πολίτες τρίτων χωρών που έχουν αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς με την Ελλάδα και την ελληνική κοινωνία, όπως λ.χ. η οικογενειακή σχέση με Έλληνα πολίτη για διάστημα μεγαλύτερο των πέντε ετών και γενικότερα η μακρόχρονη συνεχής νόμιμη διαμονή στη χώρα.

iii) με την μεταβολή προς το ευνοϊκότερο των εισοδηματικών κριτηρίων για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος.

Ο τέταρτος άξονας αφορά στη διασφάλιση της νομιμότητας της διαμονής της «δεύτερης γενιάς». Η διασφάλιση της νομιμότητας της διαμονής για τη «δεύτερη γενιά» αντιμετωπίζεται ως ζήτημα που, πέραν των γενικών επισημάνσεων που αφορούν το σύνολο των μακροχρόνια διαμενόντων αλλοδαπών, έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και χρήζει ειδικής και ευνοϊκότερης αντιμετώπισης. Και αυτό γιατί στη συντριπτική πλειοψηφία της η «δεύτερη γενιά» έχει ελάχιστη επαφή με τη χώρα προέλευσης των γονέων τους, αντιμετωπίζει την Ελλάδα ως πατρίδα ή εν πάση περιπτώσει ως τη χώρα στην οποία θα ζήσει αυτή και τα παιδιά της, ενώ η κοινωνική της ένταξη έχει ήδη εν τοις πράγμασι επιτευχθεί σε σημαντικό βαθμό.

Με γνώμονα τα ανωτέρω και προκειμένου η «δεύτερη γενιά» να μην παραμένει δέσμια των γενικών διαδικασιών και προϋποθέσεων ανανέωσης των αδειών διαμονής, με συνέπεια να κινδυνεύει ανά πάσα στιγμή να χάσει τη νομιμότητα της διαμονής της και να εκτεθεί στο ενδεχόμενο της αναγκαστικής απομάκρυνσής της από την Ελλάδα, θεσμοθετείται μια δέσμη μέτρων που λειτουργεί ως προστατευτικό πλαίσιο και διευκολύνει την ενταξιακή της προοπτική. Σημαντικότερη εν προκειμένω είναι η ρύθμιση που προβλέπει την «άδεια της δεύτερης γενιάς» που περιέχεται στο άρθρο 109 του Κώδικα.

Ταυτόχρονα, στον Κώδικα Μετανάστευσης περιέχονται και μεταβατικού χαρακτήρα ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων που έχουν ανακύψει λόγω της οικονομικοκοινωνικής κρίσης και της αύξησης των προβλημάτων που σχετίζονται με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό υιοθετούνται μέτρα όπως η δυνατότητα ανανέωσης άδειας διαμονής με την κατοχή βιβλιαρίου υγείας και η δυνατότητα μετάβασης στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος με μειωμένα εισοδηματικά κριτήρια.

Επίσης, στο Τμήμα Ε του προτεινόμενου σχεδίου νόμου υφίστανται οι διατάξεις για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Μαΐου 2011 που τροποποιεί την Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Επισημαίνεται ότι η προθεσμία ενσωμάτωσης της εν λόγω Οδηγίας έχει παρέλθει ήδη από 20.5.2013 και ενδεχόμενη περαιτέρω καθυστέρηση στην διαδικασία εναρμόνισης θα μπορούσε να επιφέρει συνέπειες αναφορικά με τις νομικές δεσμεύσεις της χώρας.

Εν κατακλείδι, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου και ιδίως με τον προτεινόμενο Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης γίνεται ένα σημαντικό βήμα για την εδραίωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής μεταναστευτικής πολιτικής με σαφή προσανατολισμό στο πεδίο της νόμιμης μετανάστευσης. Μια μεταναστευτική πολιτική που κινείται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη νόμιμη μετανάστευση θέτοντας ταυτόχρονα τις δικές της εθνικές προτεραιότητες, οι οποίες συγκροτούνται γύρω από τον έλεγχο της αγοράς εργασίας, την υποβοήθηση των επενδυτικών προσπαθειών για την ανάπτυξη της οικονομίας, την βελτίωση των παρεχόμενων διοικητικών υπηρεσιών, τη διασφάλιση της διαμονής και των δικαιωμάτων των πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και την προώθηση της ένταξής τους στην ελληνική κοινωνία με σεβασμό σε δικαιώματα και υποχρεώσεις και με ιδιαίτερη μέριμνα για όσους έχουν ισχυρούς δεσμούς με τη χώρα και ιδίως τη δεύτερη γενιά.

1.2. Κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα

Οι πληθυσμοί που επηρεάζονται από την προτεινόμενη ρύθμιση είναι οι εξής:

Πρώτο μέρος

- Πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται και διαμένουν νόμιμα με άδεια διαμονής στην ελληνική επικράτεια για εργασία και άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας.
- Οι ρυθμίσεις του πρώτου μέρους οι οποίες περιλαμβάνουν καθορισμό υποχρεώσεων, επηρεάζουν τους εξής πληθυσμούς:
  - Υπηρεσίες, υπαλλήλους και ιδιώτες που συναλλάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους με πολίτες τρίτων χωρών
  - Συμβολαιογράφους, που συντάσσουν συμβολαιογραφικές πράξεις σε πολίτες τρίτων χωρών
  - Εργοδότες που απασχολούν στην εργασία τους πολίτες τρίτων χωρών
  - Μεταφορείς που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα και αντίστροφα πολίτες τρίτων χωρών
- Το άρθρο 11 για την διαδικασία όγκου εισδοχής για εργασία επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τους εργοδότες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), αφού αναφέρεται στην διαδικασία εισδοχής εργατικού δυναμικού.
- Το άρθρο 16 το οποίο αφορά την επενδυτική δραστηριότητα επηρεάζει μία σειρά από τομείς και εργαζόμενους που συμπλέκονται με την ανάπτυξη επενδύσεων στην χώρα.

- Από την εν λόγω ρύθμιση επηρεάζονται και οι έλληνες επιχειρηματίες, αφού οι ημεδαπές εταιρείες υπάγονται πλέον στις διατάξεις του ίδιου άρθρου (16) για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων.

Δεύτερο μέρος

- Πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται και διαμένουν στην ελληνική επικράτεια νόμιμα με άδεια διαμονής που χορηγείται στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ (σπουδές, εθελοντική υπηρεσία, επιστημονική έρευνα, οικογενειακή επανένωση, θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών)
- Πολίτες τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη (άρθρο 83).
- Πολίτες τρίτων χωρών που αποτελούν τη «δεύτερη γενιά» μεταναστών (άρθρο 109).
- Πολίτες τρίτων χωρών με υψηλά επαγγελματικά προσόντα που διαθέτουν δεξιότητες σε ορισμένους τομείς της οικονομίας, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν εντός των εθνικών αγορών εργασίας και αφορούν όλο το φάσμα των ειδικοτήτων (άρθρο 110).
- Επί μακρόν διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών.

Τρίτο μέρος

- Πολίτες τρίτων χωρών στους οποίους αναγνωρίζεται, στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης, από πλευράς της ελληνικής κοινωνίας δυνατότητα ισότιμης συμμετοχής, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της χώρας.
- Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι ως κάτοχοι ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας απολαμβάνουν ένα κοινό σύνολο δικαιωμάτων.

2. Καταλληλότητα

Ο προτεινόμενος Κώδικας περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες θα υποβληθούν στη Βουλή για να κυρωθούν κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 76, παρ. 6 του Συντάγματος. Η επιλογή του συγκεκριμένου εργαλείου θεωρείται η πλέον κατάλληλη για την ενδελεχή συγκέντρωση και ταξινόμηση του συνόλου των νομοθετημάτων που αφορούν την νόμιμη είσοδο και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια με απώτερο γνώμονα την διασφάλιση των αρχών της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου, τη διευκόλυνση των αρμόδιων διοικητικών αρχών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και την κατοχύρωση των δικαιωμάτων όλων των εμπλεκόμενων πολιτών.

Πρώτο μέρος

Η προηγούμενη εθνική εμπειρία για την αντιμετώπιση των θεμάτων που ρυθμίζουν οι διατάξεις του προτεινόμενου Κώδικα αφορά ανάλογες ρυθμίσεις οι οποίες περιλαμβάνονταν κατακερματισμένες σε πολλά νομοθετήματα και αποτυπώνονταν σε μία σειρά από τροποποιήσεις και συμπληρώσεις που έγιναν στο βασικό μεταναστευτικό νόμο 3386/2005, προκειμένου να ανταποκριθεί στις εκάστοτε ανάγκες ρύθμισης των θεμάτων των πολιτών τρίτων χωρών όπως αυτές αναφύονταν στο πλαίσιο εφαρμογής της μεταναστευτικής εν γένει νομοθεσίας. Κρίσιμο στοιχείο ως προς τον αριθμό των πολλαπλών τροποποιήσεων του κύριου νόμου είναι το γεγονός ότι η μεταναστευτική νομοθεσία συμπλέκεται σε οριζόντιο επίπεδο με μία σειρά από τομείς που αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης άλλων συναρμόδιων φορέων (π.χ. εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, νομοθεσία υγείας, εκπαίδευσης, μεταφορών, κά.)

Δεύτερο μέρος

Στο δεύτερο μέρος του προτεινόμενου Κώδικα περιλαμβάνονται όλα τα εθνικά νομοθετήματα που έχουν ήδη μεταφέρει κοινοτικές οδηγίες στην ελληνική έννομη τάξη συμπεριλαμβάνονται στα σχέδια κωδίκων και ειδικότερα τα ακόλουθα:

- Το π.δ. 131/2006 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2003/86/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης»
- Το π.δ. 150/2006 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2003/109/ΕΚ της 25^{ης} Νοεμβρίου 2003 σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες».
- Το π.δ. 128/2008 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/71/ΕΚ της 12^{ης} Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας»
- Το π.δ. 101/2008 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2004/114/ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία»
- Ν.4071/2012 (άρθρα 22-41) «Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης και λοιπές διατάξεις».

Είναι κρίσιμο να επισημανθεί ότι μετά την έκδοση των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων που ενσωματώνουν τις κοινοτικές Οδηγίες, μεγάλες ενότητες άρθρων του βασικού νόμου 3386/2005 έχουν καταργηθεί και ως εκ τούτου, ο προτεινόμενος Κώδικας στόχο έχει την επίτευξη ενότητας και συνεκτικότητας ως προς την μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κοινοτικών κειμένων.

Επίσης, στο δεύτερο μέρος περιλαμβάνεται η ρύθμιση του άρθρου 109 αναφορικά με την άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς. Η ρύθμιση του ζητήματος της αδειοδότησης της «δεύτερης γενιάς» αντιμετωπίζονταν έως σήμερα από την εθνική μας νομοθεσία με βάση τις εξής επιλογές:

- Εφόσον πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας, που αδειοδοτούνται για λόγους οικογενειακής επανένωσης, έχουν δικαίωμα απόκτησης αυτοτελούς άδειας διαμονής μετά την ενηλικίωση, η οποία ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους της ηλικίας. Περαιτέρω ανανέωση επιτρέπεται για έναν από τους λόγους του ν.3386/05.
- Ενήλικα τέκνα που έχουν συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας, και έχουν συμπληρώσει αυτοτελώς δέκα χρόνια αδιάλειπτης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα μπορούν να αιτηθούν τη χορήγηση άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91, παρ.2 του ν.3386/05.
- Τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, τα οποία γεννήθηκαν και διαμένουν στην Ελλάδα και των οποίων οι γονείς εξακολουθούν να διαμένουν νόμιμα στη Χώρα, μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον έχουν διανύσει την πρωτοβάθμια και γυμνασιακή εκπαίδευση, αποκτούν την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας, των προϋποθέσεων και των κριτηρίων των άρθρων 67 και 68 του ν.3386/2005, καθώς και του π.δ.150/2006.

Ωστόσο, οι παραπάνω ρυθμίσεις κρίνεται ότι δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, καθόσον δεν κατέστη δυνατή η διατήρηση της νομιμότητας και η απόκτηση μακρόχρονου τίτλου διαμονής από μεγάλη πλειοψηφία της «δεύτερης γενιάς», καθώς και από την «μιάμιση γενιά».

Τρίτο μέρος

Στο τρίτο μέρος του προτεινόμενου Κώδικα σημαντική θέση κατέχουν οι μεταβατικές ρυθμίσεις του άρθρου 139 και ειδικότερα οι παράγραφοι 1-3 που αφορούν τους μακροχρόνιους τίτλους διαμονής με στόχο την προώθηση της άδειας διαμονής του

επί μακρόν διαμένοντος έναντι των αδειών διαμονής δεκαετούς διάρκειας. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, οι μακροχρόνιοι τίτλοι διαμονής τους οποίους μπορεί να αποκτήσει ένας πολίτης τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα επί μακρόν στην Ελλάδα εντάσσονται σε δύο κατηγορίες:

- Άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας (άρθρο 91, ν.3386/05)
- Άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος (πδ 150/06 και άρθρο 40 ν.3731/08).

Κατά την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων διαπιστώθηκαν δυσλειτουργίες και συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν δυσχέρειες αναφορικά με την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος λόγω της αδυναμίας μεγάλου αριθμού πολιτών τρίτων χωρών να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά τόσο για την απόδειξη της κατοχής επαρκών πόρων, όσο και την πλήρωση του ενταξιακού κριτήριου, που είναι η πιστοποίηση γνώσης της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αθρόα χορήγηση αδειών διαμονής αόριστης και δεκαετούς διάρκειας, άδειες που δεν παρέχουν κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα πολίτες τρίτων χωρών να εγκλωβίζονται στην Ελλάδα και να μην μπορούν να κάνουν χρήση του δικαιώματος της κινητικότητας, δικαίωμα που στην παρούσα οικονομική συγκυρία θα ήταν ιδιαίτερα ευεργετικό τόσο για τις χώρες υποδοχής, όσο και για τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους.

Επίσης, κρίσιμη σημασία έχει η παράγραφος 13 αναφορικά με τον περιορισμό της απώλειας της νομιμότητας διαμονής, δεδομένου ότι δίνεται η δυνατότητα ανανέωσης άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία και παροχή υπηρεσιών ή έργου που εκκρεμούν καθώς και άδειες διαμονής που λήγουν έως 30.6.2014 και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ανανέωσης λόγω μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού ημερών ασφάλισης υπό την προϋπόθεση ύπαρξης βιβλιαρίου υγείας σε ισχύ. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, για τη χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία απαιτείται η προσκόμιση σύμβαση από την οποία να προκύπτει ότι οι αποδοχές του ενδιαφερόμενου δεν θα πρέπει να είναι κατώτερες από αυτές που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία για τον ανειδίκευτο εργάτη. Προϋπέθετε, δηλαδή, η ανανέωση της άδειας διαμονής, εργασία πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο, δεδομένης της παρούσας δημοσιονομικής συγκυρίας και της αλλαγής των εργασιακών σχέσεων και μορφών απασχόλησης, μεγάλος αριθμός πολιτών τρίτων χωρών εξέπεσε της νομιμότητας, με αποτέλεσμα τη στροφή του σε άτυπες μορφές εργασίας.

2.1. Παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ

Τρίτο μέρος

Προκειμένου να υπάρξει μια εικόνα αναφορικά με την εμπειρία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία υπάρχουν ανάλογες καταστάσεις με πολίτες τρίτων χωρών δεύτερης γενιάς υποβλήθηκε σχετικό ερώτημα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης για ανταλλαγή απόψεων ως προς την αντιμετώπιση της αδειοδότησης της δεύτερης γενιάς μεταναστών. Τα στοιχεία που προέκυψαν έχουν ως εξής:

- Αυστρία: οι ρυθμίσεις που περιγράφονται κατωτέρω δεν καταλαμβάνουν πολίτες τρίτων χωρών που γεννιούνται στην Αυστρία. Ανήλικα τέκνα πολιτών τρίτων χωρών, και μέσα σε προθεσμία 6 μηνών από την γέννησή τους, εξαιρούνται από τον γενικό κανόνα ότι οι αιτήσεις για άδεια διαμονής θα πρέπει να εκδοθούν από τις αρμόδιες αυστριακές προξενικές αρχές του εξωτερικού. Στην περίπτωση υποβολής αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας

διαμονής σε ανήλικο τέκνο, ο τύπος και η διάρκεια του τίτλου καθορίζονται από την άδεια διαμονής της μητέρας ή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις του πατέρα ή όποιου άλλου τρίτου έχει την επιμέλεια του τέκνου.

- Βέλγιο: δεν υφίστανται συγκεκριμένες διατάξεις για την δεύτερη γενιά μεταναστών σε σύγκριση με την πρώτη, τρίτη, κα γενιά. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά στην αντιμετώπιση των ανήλικων τέκνων, υφίσταται ο εξής διαχωρισμός: ανήλικοι με αλλοδαπή ιθαγένεια θα πάρουν την βέλγικη ιθαγένεια υπό την προϋπόθεση ότι οι γονείς τους διαμένουν ως Τρίτη γενιά στη χώρα. Για τα τέκνα με αλλοδαπή ιθαγένεια των οποίων οι γονείς διαμένουν ως δεύτερη γενιά στη χώρα, η απόδοση της βέλγικης ιθαγένειας είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση ότι οι γονείς διαμένουν τουλάχιστον δέκα χρόνια νόμιμα στο Βέλγιο.

2.2. Διατάγματα και κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι ρυθμίσεις

	Αριθμός
Προεδρικά διατάγματα	2
Υπουργικές αποφάσεις	15
Κοινές υπουργικές αποφάσεις	26
Σύνολο	43

- Το προεδρικό διάταγμα του άρθρου 138, παρ.1 που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς δίνει τη δυνατότητα κωδικοποίησης σε ενιαίο αυτοτελές κείμενο όλων των διατάξεων που αφορούν στην είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα, στις διαδικασίες επιστροφής και απομάκρυνσής τους από τη Χώρα, στα ζητήματα ασύλου και διεθνούς προστασίας, καθώς και κάθε άλλης διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά ζητήματα μεταχείρισης αλλοδαπών.
- Η κοινή υπουργική απόφαση των του άρθρου 138, παρ.3 παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση θεμάτων συγκρότησης της Επιτροπής Κωδικοποίησης καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τη λειτουργία αυτής.
- Η υπουργική απόφαση του άρθρου 1, στοιχείο ιζ αφορά τη δυνατότητα, σε έκτακτες περιστάσεις να παρέχεται δικαίωμα εξόδου κατόχου βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης προς άλλη τρίτη χώρα, εκτός κρατών μελών Σένγκεν.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 3, παρ.1 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των αερολιμένων, των λιμένων και των χερσαίων σημείων στα σύνορα της Χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό, καθώς και για τον καθορισμό του περιεχομένου του κάθε μορφής ελέγχου, των οργάνων ελέγχου και της διαδικασίας εφαρμογής των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και την έξοδο προσώπων από τη Χώρα.
- Η κοινή υπουργική του άρθρου 3, παρ.6 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό στα σύνορα της Χώρας προσωρινών σημείων διέλευσης προσώπων, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση ελέγχου της κυκλοφορίας των διερχόμενων προσώπων.
- Η υπουργική απόφαση του άρθρου 4, παρ. 3 παρέχει εξουσιοδότηση να επιτρέπεται στις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις και στα προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων η είσοδος πολίτη τρίτης χώρας, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου, εφόσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους

- λόγους δημόσιου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.
- Η υπουργική απόφαση του άρθρου 5, παρ.5 καθορίζει το ύψος του απαιτούμενου συναλλάγματος για κάθε ημέρα διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας στην Ελλάδα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του.
  - Η υπουργική απόφαση του άρθρου 8, παρ. 3 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό δυνατότητας επικοινωνίας των πολιτών τρίτων χωρών με τις αρμόδιες υπηρεσίες μέσω ταχυδρομείου, τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου, για θέματα, όπως η υποβολή αίτησης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, η υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή η παρακολούθηση της πορείας του φακέλου είτε για συγκεκριμένους τύπους αδειών διαμονής ή υπηρεσίες υποδοχής είτε συνολικά, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τις διαθέσιμες, κατά περίπτωση, τεχνικές δυνατότητες. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζεται ο χρόνος προσκόμισης των πρωτότυπων δικαιολογητικών, όπου αυτά απαιτούνται, καθώς και να τροποποιείται η διαδικασία υποβολής εγγράφων και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.
  - Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 παρ.1 κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς θα εκδίδεται κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους και θα αφορά τον καθορισμό του ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία που μπορούν να καλυφθούν από πολίτες τρίτων χωρών, ανά Περιφέρεια, ιθαγένεια και ειδικότητα απασχόλησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται προσαύξηση του ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία έως 10%, ώστε να καλύπτονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
  - Οι υπουργικές αποφάσεις των άρθρων 19, παρ.1, 20, παρ.1, 20, παρ.7 και 38, παρ.2 β και 54, παρ.2 αφορούν τη χορήγηση άδειας διαμονής για α) λόγους ανθρωπιστικής φύσεως, β) εξαιρετικούς λόγους, γ) λόγους δημοσίου συμφέροντος, δ) μεταπτυχιακές σπουδές μέσω ταχείας διαδικασίας, ε) σε θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών χωρών, αντίστοιχα.
  - Η υπουργική απόφαση του άρθρου 22, παρ.9 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι πολίτες τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της Χώρας προέλευσης τους.
  - Η υπουργική απόφαση του άρθρου 31, παρ. 5 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των στοιχείων των δελτίων άφιξης ή καταστάσεων επιβατών που είναι πολίτες τρίτων χωρών, που πρέπει να καταθέτουν στις αρμόδιες υπηρεσίες οι μεταφορείς αυτών με προορισμό την Ελλάδα και αντίστροφα.
  - Η υπουργική απόφαση του άρθρου 45, παρ.2 είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον καθορισμό των όρων, προϋποθέσεων και πιστοποιητικών απόδειξης της γλωσσομάθειας όπου απαιτούνται για την έγκριση φοίτησης πολίτη

τρίτης χώρας σε δημόσιο ή ιδιωτικό Ι.Ε.Κ., από τον αρμόδιο φορέα της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 108, παρ.3 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό της διαδικασίας πιστοποίησης από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης της επαρκούς γνώσης στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού για τους κατόχους πιστοποιητικού ελληνομάθειας επιπέδου Α ή Α2, καθώς και της επαρκούς γνώσης ελληνικής γλώσσας και στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, όπως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 108, παρ.5 προβλέπει τη δυνατότητα εξαίρεσης από τη διαδικασία των εξετάσεων για την απόκτηση των πιστοποιητικών που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο πολιτών τρίτων χωρών που έχουν επιτυχώς ολοκληρώσει την παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και απόκτησης γνώσεων στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού, ιδίως στο πλαίσιο προγραμμάτων ένταξης που απευθύνονται σε πολίτες τρίτων χωρών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται κάθε άλλο ζήτημα που αφορά τη διοργάνωση και το περιεχόμενο των ειδικών προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και απόκτησης γνώσεων στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 108, παρ.6 καθορίζει το ύψος και τη διαδικασία καταβολής του παραβόλου για τη συμμετοχή στις εξετάσεις ελληνομάθειας.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 128, παρ.4 προβλέπει τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις για τη χορήγηση Μπλε Κάρτας πολιτών τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι αδειών διαμονής για τους λόγους που προβλέπονται στις ρυθμίσεις των άρθρων 32-38 και 58- 69 του παρόντος Κώδικα, εφόσον πληρούνται σχετικές προϋποθέσεις και κριτήρια.
- Με την υπουργική απόφαση του άρθρου 132 προβλέπεται η συγκρότηση Επιστημονικής Επιτροπής για την υποβοήθηση του έργου Επιτροπής Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης, η οποία αποτελείται από τεχνοκράτες, εμπειρογνώμονες και στελέχη των εμπλεκόμενων Υπουργείων.
- Στο άρθρο 133, παρ. 4 προβλέπεται η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης αναφορικά με την αναπροσαρμογή των προστίμων και παραβόλων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 134, παρ.1 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των προσωπικών δεδομένων των πολιτών τρίτων χωρών που ζουν στην Ελλάδα, τα οποία μπορούν να συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, οι υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και συναρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να τηρούν μητρώο πολιτών τρίτων χωρών και να αντιμετωπίζονται λοιπές ανάγκες εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι φορείς συλλογής, τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, οι προϋποθέσεις κοινοποίησης τους στα δικαιούμενα φυσικά πρόσωπα, στα οποία αφορούν, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης αρχείων.
- Η υπουργική απόφαση του άρθρου 135, παρ.1 προβλέπει τη συγκρότηση πέντε Επιτροπών Μετανάστευσης στο Υπουργείο Εσωτερικών, οι οποίες γνωμοδοτούν σχετικά με τη συνδρομή σε πολίτες τρίτων χωρών ιδιαίτερων και ισχυρών δεσμών με την κοινωνική ζωή της χώρας, προκειμένου να

χορηγηθεί άδεια διαμονής, καθώς και σε κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε αυτές στο πλαίσιο χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 136, παρ.2 παρέχει εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση θεμάτων που αναφέρονται στον τρόπο διενέργειας των ελέγχων και της διαδικασίας βεβαίωσης των παραβάσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, τις αστυνομικές, λιμενικές ή αερολιμενικές αρχές και τις υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.1 προβλέπει τον καθορισμό των ειδικών δικαιολογητικών ανά κατηγορία εθνικής θεώρησης και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση των αντίστοιχων αδειών διαμονής. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται ζητήματα που αφορούν τον τύπο και το περιεχόμενο των αιτήσεων, τη διαδικασία επίδοσης των αδειών διαμονής στους δικαιούχους, καθώς και τον τύπο της βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης.
- Η υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.2 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των γενικών δικαιολογητικών και της διαδικασίας χορήγησης των θεωρήσεων εισόδου μακράς διάρκειας.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.3 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του συνόλου των κινδύνων που θα πρέπει να καλύπτονται, κατ' αναλογία με τους ημεδαπούς, προκειμένου να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας πολίτες τρίτων χωρών που μπορούν να ασφαλίζονται σε ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.4 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό ειδικότερων ζητημάτων σχετικά με τη διαδικασία καθορισμού του όγκου εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών και τη διαδικασία μετάκλησης για εξαρτημένη εργασία, εποχική απασχόληση, απασχόληση αλιεργατών και υψηλής ειδίκευσης.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.5 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των δικαιολογητικών τα οποία θα πρέπει να υποβάλει κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εποχική εργασία ή ως αλιεργάτες, με βάση τις θέσεις εργασίας οι οποίες περιλαμβάνονται στην σχετική κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.2 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων ή του ελάχιστου χρονικού διαστήματος ασφάλισης, ανά ασφαλιστικό φορέα, όπου αυτό απαιτείται για την ανανέωση των αδειών διαμονής του παρόντος, των απαιτούμενα, κατά περίπτωση, αποδεικτικών, καθώς και κάθε σχετικού θέματος.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.7 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του ύψους των απαιτούμενων επαρκών πόρων, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, η αναπροσαρμογή του και ο τρόπος απόδειξης.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.8 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του ύψους της δαπάνης της επαναπροώθησης και των κάθε μορφής εξόδων επιστροφής, καθώς και της διαδικασίας απόδοσης του ποσού της σχετικής εγγυητικής επιστολής σε περίπτωση κατάπτωσης της υπέρ του Δημοσίου, από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα ή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.9 παρέχει εξουσιοδότηση για τη δυνατότητα καθορισμού και άλλων κατηγοριών αδειών πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και των ειδικότερων προϋποθέσεων, της διαδικασίας και του τύπου της άδειας διαμονής για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.10 παρέχει εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση κάθε ειδικού θέματος που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.11 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του αρμόδιου οργάνου της διαδικασίας βεβαίωσης των προστίμων του Κώδικα αυτού.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.12 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του ύψους της επένδυσης, της αρμόδιας υπηρεσίας και των δικαιολογητικών για την έγκριση σκοπιμότητας που απαιτείται για την χορήγηση άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα, καθώς και του αριθμού των προσώπων που είναι απαραίτητοι για την εύρυθμη λειτουργία της επένδυσης.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.13 παρέχει εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των εγγράφων με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι πολίτες τρίτων χωρών που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της Χώρας τους.
- Η κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 137, παρ.14 παρέχει εξουσιοδότηση για τον ορισμό κριτηρίων ενσωμάτωσης που απαιτούνται για την κατά παρέκκλιση εξέταση αιτημάτων οικογενειακής επανένωσης.

2.3 Υποστηρικτικές ενέργειες

Στο πλαίσιο των υποστηρικτικών ενεργειών που προβλέπονται για την υλοποίηση των ρυθμίσεων, επισημαίνονται οι ακόλουθες:

- Η συνεισφορά της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και του ΟΑΕΔ είναι αναγκαία στο πλαίσιο της διαδικασίας που περιγράφεται στο άρθρο 11 του προτεινόμενου Κώδικα, αναφορικά με την σκοπιμότητα των αιτούμενων μετακλήσεων αλλοδαπών εργαζομένων στο πλαίσιο της επικρατούσας κατάστασης στην αγορά εργασίας και σε σχέση με το συμφέρον της εθνικής οικονομίας.
- Για την έκδοση των ειδικών θεωρήσεων για είσοδο στην Ελλάδα πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης απαιτούνται κατάλληλες προσαρμογές εκ μέρους του Υπουργείου Εξωτερικών.
- Για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών που εμπλέκονται στην διαδικασίες επιβεβαίωσης οικειοθελούς αναχώρησης, απαιτείται συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.
- Για την εισδοχή πολίτη τρίτης χώρας για το σκοπό της επαγγελματικής κατάρτισης, έγκριση και γνώμη από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Επίσης, για την διεξαγωγή εξετάσεων για την απόκτηση ειδικού πιστοποιητικού γνώσης της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού για την υπαγωγή πολίτη τρίτης χώρας στην άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος είναι αναγκαία η συνεισφορά της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- Η συνεισφορά του Υπουργείου Ανάπτυξης για την έγκριση των επενδυτικών σχεδίων

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου Κώδικα και ιδίως οι ρυθμίσεις του πρώτου μέρους του προτεινόμενου Κώδικα (άρθρο 11) καθιερώνουν την υιοθέτηση ενός νέου περισσότερο συνεκτικού και ευέλικτου συστήματος μετακλήσεων εργαζομένων το οποίο σχεδιάζεται σε κεντρικό επίπεδο και επιτρέπει στις αρμόδιες εθνικές αρχές να ελέγχουν τη ροή εισόδου νέων μετακαλούμενων εργαζομένων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και ευρύτερα της οικονομίας.

Επίσης, οι διατάξεις του άρθρου 16 που αφορούν την επενδυτική δραστηριότητα εν γένει και τις στρατηγικές επενδύσεις ειδικότερα στόχο έχουν την επίτευξη θετικών επιπτώσεων στην εθνική ανάπτυξη και οικονομία, καθώς συντελούν στο να διευκολυνθούν και απλοποιηθούν οι διαδικασίες προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στην χώρα, με όλα τα οφέλη που αυτές συνεπάγονται (απασχόλησης εργατικού δυναμικού, βελτίωση ανταγωνιστικότητας και εξαγωγών και εν γένει της οικονομίας της χώρας, κλπ.). Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι στις εν λόγω ρυθμίσεις υπάγονται πλέον και οι λειτουργούσες ημεδαπές επιχειρήσεις συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας αυτών, καθώς και στην διαφύλαξη της πρόσβασης των επιχειρήσεων αυτών στην αγορά και την σχετική πληροφόρηση.

Στόχος της εν λόγω διάταξης είναι καλλιέργεια φιλικού κλίματος για επενδύσεις από πολίτες τρίτων χωρών μέσω του αποτελεσματικότερου και συνολικότερου ελέγχου της αγοράς εργασίας σε συνάρτηση με τις σημερινές συνθήκες και τις πραγματικές ανάγκες επιμέρους κλάδων αλλά και ευρύτερα της εθνικής οικονομίας, αλλά και της υποβοήθησης του επενδυτικού ενδιαφέροντος φυσικών και νομικών προσώπων με έδρα στο εξωτερικό. Μέσω της εν λόγω διάταξης υιοθετούνται ειδικές και ευνοϊκού χαρακτήρα ρυθμίσεις ταχείας διεκπεραίωσης (fast track) για την είσοδο και διαμονή των ενδιαφερόμενων πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο.

Τέλος, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, μέσω της σχετικής θεσμοθέτησης για τις ειδικές αυτές κατηγορίες εμπλεκόμενων στην επενδυτική δραστηριότητα, βοηθούν την καταπολέμηση μορφών άτυπης απασχόλησης και κατά συνέπεια στην εισφοροδιαφυγή και φοροδιαφυγή.

Επίσης, με τη διάταξη του άρθρου 21 του προτεινόμενου Κώδικα επιχειρείται και η τόνωση της εγχώριας κτηματογοράς μέσω της χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών που αποκτούν ακίνητα στην Ελλάδα ύψους τουλάχιστον 250.000 ευρώ.

3.1. Οφέλη ή επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Επί του κρατικού προϋπολογισμού:

Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από:

Ενδεχόμενο όφελος:

Αναμενόμενα οφέλη

2. Επί του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας

4. Συνέπειες στην κοινωνία και τους πολίτες

4.1. Συνέπειες στην κοινωνία

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις προωθούν συνολικά την αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών και εν τέλει την καλύτερη εξυπηρέτηση των ενδιαφερόμενων υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και όσων εν γένει πολιτών συναλλάσσονται με τις εν λόγω υπηρεσίες, καθόσον συμβάλλουν αποφασιστικά στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων του ατόμου, στη διευκόλυνση των διοικητικών οργάνων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, στην απλούστευση και ταχεία διεκπεραίωση των διαδικασιών, στην ευχερέστερη επικράτηση των αρχών της νομιμότητας, της ασφάλειας δικαίου και της κοινωνικής συνοχής και εντέλει στην εμπέδωση της αρχής του κράτους δικαίου.

4.2. Συνέπειες στους πολίτες

Πρώτο μέρος

Οι κοινωνικές συνέπειες των προτεινόμενων ρυθμίσεων ως προς τον πολίτη αφορούν κυρίως:

- την καλύτερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων με τις αρμόδιες υπηρεσίες (λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης, απεμπλοκή των δήμων από τη διαδικασία αδειοδότησης της διαμονής) και ιδίως σε ό,τι αφορά:
  - την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών μέσω της μείωσης των τύπων άδειας διαμονής από 50 σε 20,
  - την αύξηση της διάρκειας της τακτικής άδειας διαμονής από ετήσια σε διετή (αρχική άδεια) και από διετή σε τριετή (ανανέωση),
  - την αποσαφήνιση των διαδικασιών επίδοσης των διοικητικών αποφάσεων,
  - την καθιέρωση ειδικής διαδικασίας εκτίμησης των λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας εντός συγκεκριμένης προθεσμίας κ.α.
  - την κατάργηση αδειών διαμονής που χορηγούνται για μικρό χρονικό διάστημα που συναρτάται με την ολοκλήρωση συγκεκριμένου σκοπού και την αντικατάστασή τους με εθνικές θεωρήσεις εισόδου που παρέχουν δικαίωμα εργασίας
  - την ενοποίηση της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία και ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έργο, κατά την ανανέωση της αρχικής άδειας διαμονής, καθώς, λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης, υφίσταται αναγκαιότητα πολλαπλών μεταβολών του εργασιακού status; δυνατότητα η οποία, με το προγενέστερο νομικό καθεστώς είχε καταστεί απαγορευτική για τους ενδιαφερόμενους πολίτες τρίτων χωρών.

Επίσης, με τις ρυθμίσεις του προτεινόμενου Κώδικα επιτυγχάνονται προς όφελος των ενδιαφερομένων τα κάτωθι:

- Η αύξηση διάρκειας ισχύος των αδειών διαμονής, τόσο στην αρχική χορήγηση, όσο και στην ανανέωση αυτών, μειώνει την συχνή συναλλαγή των πολιτών τρίτων χωρών με τις υπηρεσίες της Διοίκησης (άρθρο 7).
- Καθιερώνονται νέες κατηγορίες δικαιούχων ανθρωπιστικού καθεστώτος και διευρύνεται το πεδίο προστασίας θυμάτων και ουσιαδών μαρτύρων εγκληματικής και ρατσιστικής βίας, εμπορίας ανθρώπων, ενδοοικογενειακής

βίας, σε εργαζόμενους που απασχολήθηκαν με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας, καθώς και σε πρόσωπα που παρακολουθούν εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής εξάρτησης (άρθρο 19).

- Θεσμοθετείται διάταξη (άρθρο 20, παρ.4) για δυνατότητα να παραπέμπονται στην αρμόδια για γνωμοδότηση σχετικά με τη συνδρομή σε πολίτες τρίτων χωρών ιδιαίτερων και ισχυρών δεσμών με την κοινωνική ζωή της χώρας, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια διαμονής, περιπτώσεις πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι, με κίνδυνο της ζωής τους, προβαίνουν σε πράξεις κοινωνικής αρετής, προσφοράς και αλληλεγγύης που προάγουν τις αξίες του ανθρωπισμού.
- Μειώνεται σημαντικά το ύψος των προστίμων από διακόσια (200) σε πενήντα (50) ευρώ και εκατό (100) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής που επιβάλλεται στους πολίτες τρίτων χωρών σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τον προτεινόμενο Κώδικα (άρθρο 24).
- Δυνατότητα συναλλαγής των πολιτών τρίτων χωρών που τελούν υπό καθεστώς παράτασης της οικειοθελούς αναχώρησής τους από τη χώρα (άρθρο 27) με τις δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης.
- Προστασία της ενότητας της οικογένειας σε περίπτωση που και λόγω της δημοσιονομικής συγκυρίας ο συντηρών δεν διαθέτει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους μέσω της μη αναζήτησης επαρκών πόρων κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας (άρθρο 74).
- Καθιέρωση τριετούς διάρκειας αυτοτελούς άδειας διαμονής με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης για τα τέκνα που ενηλικιώνονται με στόχο την προστασία αυτών (άρθρο 77) και την απλοποίηση των διαδικασιών, αφού απαλλάσσει τις υπηρεσίες από το φόρτο που συνεπαγόταν η κατ' έτος ανανέωση των εν λόγω αδειών διαμονής και στις πλείστες των περιπτώσεων οδηγούσε στην απώλεια διαμονής των τέκνων, αφού μετά τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους της ηλικίας αντιμετώπιζονταν αυτοτελώς, ως οικονομικοί μετανάστες.
- Θεσμοθέτηση χορήγησης Δελτίου Διαμονής και στα ανήλικα αδέλφια ανήλικων ημεδαπών, που είναι πολίτες τρίτων χωρών (άρθρο 88).
- Δυνατότητα απόκτησης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος από δικαιούχους διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο ενσωμάτωσης, στον προτεινόμενο Κώδικα της Οδηγίας 2011/51/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2011 (άρθρο 89).
- Διευκόλυνση απόκτησης καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας δημοσιονομικής συγκυρίας, μέσω της μείωσης του ύψους των επαρκών πόρων και της σύνδεσης του απαιτούμενου, για την απόκτηση του καθεστώτος, εισοδήματος με τις ετήσιες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 10% για το σύνολο των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς του (άρθρο 90).
- Καθιέρωση ευρύτερων και περισσότερων τεκμηρίων πλήρωσης όρων ένταξης από πολίτες τρίτων χωρών που έχουν αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς με την Ελλάδα και την ελληνική κοινωνία (π.χ. οικογενειακή σχέση με Έλληνα πολίτη για διάστημα μεγαλύτερο των πέντε ετών, γενικότερα η μακρόχρονη συνεχής νόμιμη διαμονή στη χώρα, κλπ.) αντί της μόνης προϋπόθεσης της επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού που προβλέπει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τη χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος (άρθρο 90).
- Θεσμοθέτηση πενταετούς διάρκειας «άδειας διαμονής της δεύτερης γενιάς» (άρθρο 109) προκειμένου να λειτουργήσει ως προστατευτικό πλαίσιο και

διευκολυντικά για την ενταξιακή προοπτική της δεύτερης γενιάς πολιτών τρίτων χωρών, δεδομένου ότι παρέχει στον κάτοχο της τα δικαιώματα του επί μακρόν διαμένοντος του άρθρου 98 του προτεινόμενου Κώδικα.

- Μείωση του απαιτούμενου παραβόλου στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος (άρθρο 133).

Οφέλη για τους εργοδότες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και τις επιχειρήσεις:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
- Αύξηση της ανάπτυξης
- Μεταφορά τεχνογνωσίας
- Καινοτομία

4.3. Βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

- Ταχεία εξέταση και διεκπεραίωση αιτημάτων χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής για Στρατηγικές επενδύσεις, καθώς και για άδεια διαμονής για εργασία υψηλής ειδίκευσης («Μπλε κάρτα της ΕΕ»).
- Αποφόρτιση δημόσιων υπηρεσιών και συνεπακόλουθη ταχύτητα έκδοσης των αδειών διαμονής που απορρέει από την αύξηση της ισχύος αυτών.
- Κατάργηση υποχρέωσης υποβολής σχετικού αιτήματος κατά τη διαμονή τους στη χώρα των ενδιαφερόμενων πολιτών τρίτων χωρών που υπάγονται στις περιπτώσεις που η προσωρινή διαμονή δεν απαιτεί τη χορήγηση άδειας διαμονής, αλλά αρκεί η κατοχή ειδικής για την κάθε περίπτωση θεώρησης εισόδου από τις προξενικές αρχές.
- Πρόβλεψη για απόδειξη της πληρεξουσιότητας των ενδιαφερόμενων πολιτών τρίτων χωρών εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος από οποιαδήποτε δημόσια αρχή και όχι μόνο από αστυνομική αρχή που προέβλεπε μέχρι σήμερα το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.
- Ενοποίηση, σε εθνικό επίπεδο, του καθεστώτος χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους μέσω της ενσωμάτωσης στον προτεινόμενο Κώδικα των πολιτών τρίτων χωρών, των οποίων απορρίπτεται αίτηση για διεθνή προστασία και οι οποίοι ελάμβαναν έως τώρα άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.
- Υιοθέτηση μέτρων (άρθρο 139) που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων που έχουν ανακύψει λόγω της οικονομικοκοινωνικής κρίσης και της αύξησης των προβλημάτων που σχετίζονται με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας (π.χ. δυνατότητα ανανέωσης άδειας διαμονής με την κατοχή βιβλιαρίου υγείας).

4.4. Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών

Τα αναφερόμενα υπό τα στοιχεία 4.1, 4.2, και 4.3. θα λειτουργήσουν στην κατεύθυνση της απλούστευσης της συνολικής διαδικασίας αδειοδότησης των πολιτών τρίτων χωρών.

5. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις στοχεύουν στη μείωση του περιττού διοικητικού κόστους, στην εξοικονόμηση ανθρώπινων πόρων και λειτουργικών εξόδων στη Δημόσια Διοίκηση και στον περιορισμό των υπογραφών από συναρμόδια όργανα.

6. Νομιμότητα

Ο προτεινόμενος Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης υποβάλλεται στη Βουλή για να κυρωθεί κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 76, παρ.6 του Συντάγματος.

6.1. Νομολογία των εθνικών δικαστηρίων

Οι διατάξεις του προτεινόμενου Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης για τη δεύτερη γενιά πολιτών τρίτων χωρών έχουν λάβει υπόψη τη σχετική εθνική νομολογία αναφορικά με την ανάπτυξη δεσμών ενός προσώπου με τη χώρα. Η δεύτερη γενιά έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και χρήζει ειδικής και ευνοϊκότερης αντιμετώπισης, καθώς στη συντριπτική πλειοψηφία της, έχει ελάχιστη επαφή με τη χώρα προέλευσης των γονέων τους, αντιμετωπίζει την Ελλάδα ως πατρίδα ή εν πάση περιπτώσει ως τη χώρα στην οποία θα ζήσει αυτή και τα παιδιά της, ενώ η κοινωνική της ένταξη έχει ήδη εν τοις πράγμασι επιτευχθεί σε σημαντικό βαθμό.

6.2. Διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα - Νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Κοινοτικό Δίκαιο

- Ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2002 «για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών», όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 380/2008.
- Ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, καθώς και οι ειδικές διατάξεις του παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003 του Συμβουλίου.
- Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 767/2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις.
- Οδηγία 2011/98/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους πολίτες τρίτων χωρών, ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος.
- Οδηγία 2011/51/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2011 που τροποποιεί την οδηγία 2003/109/ ΕΚ του Συμβουλίου, επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους Δικαιούχους διεθνούς προστασίας.
- Οδηγία 2003/86/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης.
- Οδηγία 2003/109/ΕΚ της 25^{ης} Νοεμβρίου 2003 σχετικά με το καθεστώς πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες.
- Οδηγία 2004/114/ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία.
- Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.
- Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους.

- Οδηγία 2005/71/ΕΚ της 12^{ης} Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας.
- Οδηγία 2009/50/ΕΚ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης και λοιπές διατάξεις.

Διμερείς συμφωνίες

- Ν.4091/2012 (ΦΕΚ 219 Α') «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Καναδά σχετικά με την κινητικότητα των νέων».
- Ν.2482/1997 (ΦΕΚ 73 Α') «Κύρωση Συμφωνίας εποχιακής απασχόλησης εργατικού δυναμικού μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αλβανίας».
- Ν. 1453/1984 (ΦΕΚ 88 Α') «Κύρωση Συμφωνίας για την προαγωγή της διμερούς συνεργασίας σε θέματα εργασίας μεταξύ των Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου».

Νομολογία Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων-Υποθέσεις:

- C-292/89, Antonissen
- C-424/98, Commission versus Italy
- C-370/90, Singh
- C-524/06, Huber
- C-508/2010 (παράβολο επί μακρόν)

7. Αρμοδιότητα

7.1. Συναρμοδιότητα υπουργείων

Συναρμόδια για το σχεδιασμό και την προώθηση των διατάξεων των Κεφαλαίων του σχεδίου νόμου είναι:

- Η Γενική Γραμματεία Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία έχει την αρμοδιότητα στα θέματα νόμιμης μετανάστευσης
- Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας το οποίο είναι αρμόδιο για θέματα εργασιακής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.
- Το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο είναι αρμόδιο για θέματα θεωρήσεων εισόδου.
- Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας αρμόδιο για θέματα στρατηγικών επενδύσεων και επενδύσεων στην αγορά ακινήτων.
- Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων το οποίο είναι αρμόδιο για τη ρύθμιση θεμάτων σπουδών και πρόσβασης στην εκπαίδευση.
- Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, το οποίο είναι αρμόδιο σε θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας.
- Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για θέματα δικαστικής προστασίας, δικαιωμάτων, καθώς και για θέματα εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης ανθρώπων.
- Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αρμόδιο για θέματα εισόδου και διαμονής στη χώρα πολιτών τρίτων χωρών αθλητών και προπονητών, καθώς και εποπτείας της επιστημονικής δραστηριότητας ξένων αρχαιολογικών σχολών.
- Η Υπηρεσία Ασύλου αρμόδια για θέματα διεθνούς προστασίας πολιτών τρίτων χωρών.
- Το Υπουργείο Υγείας αρμόδιο για θέματα δημόσιας υγείας.
- Το Υπουργείο Οικονομικών αρμόδιο για θέματα παραβόλων και είσπραξης προστίμων.

Με όλα τα ανωτέρω συναρμόδια Υπουργεία υπήρξε συνεργασία για τις διατάξεις που υπάρχει συναρμοδιότητα με το Υπουργείο Εσωτερικών.

7.2. Οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

Για τη σύνταξη των προτεινόμενων ρυθμίσεων υπήρξε συνεργασία με όλα τα υπό στοιχείο 8.1. αναφερόμενα ανωτέρω συναρμόδια Υπουργεία και ειδικότερα με τις εξής οργανικές μονάδες:

- Γ4 Δ/ση Δικαιοσύνης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Σένγκεν, Υπ.Εξωτερικών
- Ειδική Νομική Υπηρεσία, Υπ. Εξωτερικών
- Δ/ση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης, Υπ.Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Δ/ση Απασχόλησης, Δ/ση Όρων Εργασίας και Δ/ση Αμοιβής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Δ/ση Αλλοδαπών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
- Υπηρεσία Ασύλου
- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων και φορέας "Invest in Greece".

7.3. Υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των ρυθμίσεων

- Η Δ/ση Μεταναστευτικής Πολιτικής για όλες τις άδειες διαμονής που προβλέπονται στον προτεινόμενο Κώδικα και εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.
- Οι υπηρεσίες μιας στάσης των αρμόδιων Διευθύνσεων Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας για όλες τις άδειες διαμονής που προβλέπονται στον προτεινόμενο Κώδικα και εκδίδονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
- Οι προξενικές αρχές της Ελλάδας στην αλλοδαπή, αρμόδιες για την χορήγηση ειδικών θεωρήσεων εισόδου σε πολίτες τρίτων χωρών.
- Η Δ/ση Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών, για την παροχή στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τις χορηγήσεις και ανανεώσεις αδειών διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών.
- Η Δ/ση Αλλοδαπών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη αναφορικά με τη συνδρομή ή όχι λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας (άρθρο 6).
- Τα Τμήματα Θεμάτων Εργασίας και Παιδείας των Δ/σεων Ανάπτυξης των Περιφερειών της χώρας για τη συνδρομή τους στη διαδικασία καθορισμού όγκου εισδοχής για εργασία (άρθρο 11)
- Το Τμήμα Παρακολούθησης Ξένων Άμεσων Επενδύσεων, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας αναφορικά με τη σύνταξη εισήγησης σχετικά με τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής, σε πολίτες τρίτων χωρών, σε σχέση με την επένδυση (άρθρο 16)
- Η Διεύθυνση Τουρισμού της Περιφέρειας όπου εδρεύει το ελληνικό τουριστικό γραφείο για τη χορήγηση βεβαίωσης στην οποία θα

αναφέρεται ότι εγκρίνεται η εργασία του αλλοδαπού ως Αρχηγού Οργανωμένων Ομάδων Τουριστών (άρθρο 18).

- Οι Αρμόδιες Αρχές Απόφασης (άρθρο 19) για την παραπομπή στο Υπουργείο Εσωτερικών υποθέσεων πολιτών τρίτων χωρών των οποίων απορρίπτεται αίτηση για διεθνή προστασία προκειμένου να υποβληθεί σχετικό αίτημα χορήγησης άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους.
- Η Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και το Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου για την επιβολή προστίμου σε εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις του άρθρου 29 του προτεινόμενου Κώδικα.
- Οι αρμόδιες στρατιωτικές αρχές του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την έγκριση που απαιτείται για την απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (άρθρο 29).
- Η Διεύθυνση Εποπτείας Ερευνητικών Φορέων της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας για την έγκριση των ερευνητικών οργανισμών (άρθρο 60)
- Η Διεύθυνση Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης για τη διεξαγωγή εξετάσεων ειδικού σκοπού για την απόκτηση πιστοποιητικού επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού (άρθρο 108)
- Όλες οι Υπηρεσίες που προβλέπονται στον προτεινόμενο Κώδικα και έχουν οριστεί ως σημεία επαφής με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την παρακολούθηση εφαρμογής στην εθνική νομοθεσία των κοινοτικών Οδηγιών και την ανταλλαγή πληροφοριών, παροχή σχετικών στατιστικών στοιχείων, εκθέσεων, κλπ (άρθρα 105, 125 του προτεινόμενου Κώδικα, άρθρο 9 του άρθρου Δεύτερου του σχεδίου νόμου).
- Το Υπουργείο Εσωτερικών και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας αναφορικά με την τήρηση μητρώου (άρθρο 134) πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα.
- Οι αρμόδιοι φορείς των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας για την τήρηση στατιστικών στοιχείων των νομίμων, των αιτούντων άσυλο και των παράνομα ευρισκόμενων πολιτών τρίτων χωρών που κάνουν χρήση των υπηρεσιών τους (άρθρο 134).
- Οι αστυνομικές, λιμενικές ή αερολιμενικές αρχές και οι υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κώδικα, τη διενέργεια ελέγχων και τη βεβαίωση παραβάσεων (άρθρο 136).

8. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η άρθρωση των σχετικών διατάξεων κατά κεφάλαια, άρθρα και παραγράφους έγινε σύμφωνα με το εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕΝΕ).

9. Αυτοτελείς διατάξεις

-

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Για τη σύνταξη των εν λόγω ρυθμίσεων του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης συστάθηκε, με διάταξη νόμου (άρθρο 24, ν.4151/2013, ΦΕΚ 103 Α') ειδική

Επιτροπή στο Υπουργείο Εσωτερικών, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της πανεπιστημιακής κοινότητας, του Συνηγούρου του Πολίτη, καθώς και αρμόδια υπηρεσιακά στελέχη του Υπουργείου Εσωτερικών. Η εν λόγω Επιτροπή η οποία συγκροτήθηκε με την αριθμ.28138/2013 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1522 Β') στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, είχε συνεργασία με στελέχη των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εξωτερικών, Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Επιπροσθέτως, ελήφθησαν υπόψη προτάσεις της κοινωνίας των πολιτών, του Συνηγούρου του Πολίτη, των οργανώσεων μεταναστών, της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, της Ένωσης Δικαίου Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, του ΕΛΙΑΜΕΠ και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας.

10.1.Διαβούλευση

Το σχέδιο νόμου αναρτήθηκε προς διαβούλευση στο ορθρον την 17^η Οκτωβρίου και παρέμεινε έως την 30^η Οκτωβρίου.

10.2.Αποτελέσματα της διαβούλευσης

Βλέπε έκθεση διαβούλευσης

10.3. Κοινωνικός διάλογος στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

Στο άρθρο 11 του προτεινόμενου Κώδικα ορίζεται η διαδικασία της μετάκλησης πολιτών τρίτων χωρών, για μόνιμη, εποχιακή ή απασχόληση υψηλής ειδίκευσης. Σημαντική πολιτικά είναι η παράγραφος 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου με το οποίο εισάγεται διαδικασία καθορισμού όγκου εισδοχής μεταναστών. Με την προτεινόμενη ρύθμιση η συγκεκριμένη διαδικασία αποκτά έντονα χαρακτηριστικά κοινωνικής και πολιτικής διαβούλευσης, καθώς για πρώτη φορά εμπλέκονται οι κοινωνικοί εταίροι μέσω της ΟΚΕ. Και τούτο επειδή η είσοδος και διαμονή μεταναστών στη Χώρα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και εντόνως εριζώμενα κοινωνικά και πολιτικά διακυβεύματα της εποχής.

Επιπρόσθετα, σημαντικό ρόλο για την εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης έχουν πλέον οι Δ/σεις Ανάπτυξης των Περιφερειών και όχι οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, οι οποίες θα είναι αρμόδιες για την διερεύνηση των αναγκών σε εργατικό δυναμικό, σε πρώτο βαθμό, καθόσον στις εν λόγω Δ/σεις έχουν δοθεί, μεταξύ άλλων, αρμοδιότητες, όπως η παραλαβή των αιτήσεων υπαγωγής επενδύσεων, ο έλεγχος των στοιχείων, η αξιολόγησή τους, η παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, η καταβολή της επιχορήγησης του κόστους επένδυσης και η ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, η καταγραφή των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδύσεων, η γνωμοδότηση για κάθε θέμα τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος, για το οποίο ζητείται η παροχή γνώμης κ.λ.π..

Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης στο σχέδιο νόμου «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης»

Με την υπ' αριθμ 28138/2013 (ΦΕΚ Β ' 1522) υπουργική απόφαση, που εκδόθηκε βάσει της σχετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 24 του ν.4151/13 (ΦΕΚ Α' 103), συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Επιτροπή για τη σύνταξη Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης, αποτελούμενη από τους:

1. Άγγελο Συρίγο, Γενικό Γραμματέα Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής, ως Πρόεδρο.
2. Παναγιώτη Ζ. Φλώρο, επίτιμο μέλος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως μέλος.
3. Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως μέλος.
4. Γεώργιο Γεραπετρίτη μέλος ΔΕΠ της Νομικής Σχολής Αθηνών, με ειδικότητα στο Δημόσιο Δίκαιο, ως μέλος.
5. Βασιλική Γιαβή, Γενική Διευθύντρια Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης, ως μέλος.
6. Γεώργιο Βαλαδώρο, Αναπληρωτή Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής, ως μέλος.
7. Αθανασία Ιωάννου, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης, ως μέλος.
8. Αγγελική Βογιατζή, Διευθύντρια Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, ως μέλος.
9. Γρηγόρη Τσιούκα, ειδικό επιστήμονα του Συνηγόρου του Πολίτη.

Η Επιτροπή ανέλαβε τη σύνταξη σχεδίου του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης, με σκοπό την υποβολή του στη Βουλή ώστε να κυρωθεί κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος. Το έργο της Επιτροπής περατώθηκε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό και απεστάλη στα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας) ώστε να λυθούν θέματα συναρμοδιότητας.

Κατά τη φάση αυτή απέστειλε τις παρατηρήσεις του ο Συνήγορος του Πολίτη που συμμετείχε με εκπρόσωπο του και στην Επιτροπή σύνταξης του Κώδικα.

Η σύνταξη του κειμένου του Κώδικα που υποβλήθηκε στη διαδικασία της διαβούλευσης ολοκληρώθηκε μετά την ενσωμάτωση των παρατηρήσεων από τα συναρμόδια Υπουργεία.

Οι βασικές αρχές του Κώδικα παρουσιάστηκαν σε κοινή συνέντευξη τύπου στο Υπουργείο Εσωτερικών από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου την 14^η Οκτωβρίου.

Το κείμενο του σχεδίου για τον Κώδικα αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο διαβουλεύσεων την 17^η Οκτωβρίου για να τύχει σχολιασμού μέχρι την 30^η Οκτωβρίου.

Κατά την ίδια χρονική περίοδο σχόλια για το σχέδιο Νόμου απέστειλαν διάφοροι φορείς όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το ΕΛΙΑΜΕΠ, η ΕΔΑΜ, η Ομοσπονδία Αλβανικών Συλλόγων Ελλάδας κλπ.

Συνολικά στην ηλεκτρονική διαβούλευση κατατέθηκαν 370 σχόλια μεγάλο μέρος των οποίων ήταν θετικά για το περιεχόμενο του προτεινόμενου Κώδικα. Για ένα μεγάλο μέρος των διατάξεων του Κώδικα (72 άρθρα) δεν υπήρξαν σχόλια μια που αυτά αφορούσαν κυρίως επανάληψη υφιστάμενων διατάξεων και ενσωμάτωση κοινοτικών οδηγιών.

Από τους συμμετέχοντες στην διαδικτυακή διαβούλευση σημαντικός αριθμός προερχόταν από τις διάφορες υπηρεσίες που εμπλέκονται στην εφαρμογή της μεταναστευτικής πολιτικής,

Στη διαβούλευση συμμετείχαν επίσης οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εκπρόσωποι Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών, μεμονωμένοι Έλληνες πολίτες και πολίτες τρίτων χωρών.

Μέρος των σχολίων αφορούσαν λεκτικές διατυπώσεις του Κώδικα. Τα σχόλια αυτά έγιναν στο σύνολο τους δεκτά.

Τον μεγαλύτερο αριθμό σχολίων προκάλεσαν τα άρθρα 109 και 139 που αφορούν την άδεια δεύτερης γενιάς και τις μεταβατικές διατάξεις αντίστοιχα. Τα άρθρα 109 και 139 προκάλεσαν και παρεμβάσεις φορέων που απέστειλαν σχετικές επιστολές με προτάσεις. Και στις δυο περιπτώσεις οι σχολιαστές πρότειναν την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων ώστε να καλυφθούν από τις ρυθμίσεις περισσότεροι δικαιούχοι.

Ειδικότερα για το άρθρο 109 σχολιάστηκε το γεγονός ότι η ρύθμιση καλύπτει μόνο τους πολίτες τρίτων χωρών που έχουν συμπληρώσει έξι χρόνια φοίτησης πριν την ενηλικίωση. Με δεδομένο ότι κατά τα πρώτα χρόνια της μεταναστευτικής ροής προς την χώρα μας υπήρξαν αρκετές περιπτώσεις παιδιών μεταναστών που εντάχθηκαν στην εκπαίδευση σε μικρότερη τάξη από αυτή που προβλέπεται για την ηλικία τους (λόγω της έλλειψης γνώσης της ελληνικής γλώσσας) πολλά παιδιά κατάφεραν να ολοκληρώσουν και τις λυκειακές τους σπουδές αλλά μετά την ενηλικίωση τους κρίθηκε τελικά ότι η διάταξη θα πρέπει να αφορά τους πολίτες τρίτων χωρών που ολοκληρώνουν τα έξι χρόνια φοίτησης μέχρι το 21^ο έτος της ηλικίας τους.

Όσον αφορά τις διατάξεις που αφορούν την εξέταση, μεταβατικά, των αιτημάτων για ανανέωση των αδειών διαμονής εξαρτημένης εργασίας και οικογενειακής επανένωσης κρίθηκε ότι θα πρέπει να γίνει δεκτό το πνεύμα των σχολίων που κατατέθηκαν και μετά από σχετική έρευνα των στατιστικών στοιχείων αποφασίστηκε η χρονική επέκταση ισχύος των ρυθμίσεων με γνώμονα την αρχή της ίσης μεταχείρισης για αιτήσεις που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά.

Όσον αφορά άλλες παρατηρήσεις που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης συνοπτικά έγιναν δεκτές οι ακόλουθες αλλαγές- βελτιώσεις:

1. Δόθηκε δικαίωμα για έκδοση ΕΒΝΔ και σε απορριφθέντα αιτήματα για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής για την οποία είχε εκδοθεί μπλε βεβαίωση (πλήρη δικαιολογητικά)
2. Δόθηκε δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία - παροχή υπηρεσιών κατά την πρώτη ανανέωση της άδειας διαμονής μελών οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας
3. Προβλέφθηκε γενική προσαύξηση 10% επί του απαιτούμενου εισοδήματος για τα μέλη της οικογένειας πολίτη τρίτης που αιτείται την απόκτηση άδειας διαμονής «επί μακρόν διαμένοντος»
4. Θεσπίζεται το ηλεκτρονικό παράβολο (άρθρο 133)
5. Βελτιώθηκε η διατύπωση για την προστασία θυμάτων παράνομης διακίνησης προσώπων σύμφωνα με τα σχόλια της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.
6. Έγιναν νομοτεχνικές βελτιώσεις στο άρθρο 19 (ανθρωπιστικοί λόγοι)
7. Επεκτάθηκαν οι προθεσμίες επίδοσης των αποφάσεων

Ο σχολιασμός των διατάξεων του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης έλαβε χώρα στο δικτυακό τόπο διαβούλευσης του Υπουργείου Εσωτερικών (<http://www.opengov.gr/ypes/?p=1943>).